

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 16, 17, 21¹, 22,
22¹, 31, 35, 39, 39¹, 40¹, 41¹, 46, 46², 46³, 47, 48, 48², 48³, 48⁴, 51, 52, 52¹, 61, 61¹, 61², 67, 69, 73²,
76 STRAIPSNIŲ, PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 61² STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2025 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Aktyvusis elektros energijos vartotojas** (toliau – aktyvusis vartotojas) – elektros energijos vartotojas arba grupė kartu veikiančių tokių vartotojų, kurie vartoja ir (ar) kaupia elektros energiją, pagamintą jiems nuosavybės teise ar kartu su bendraturčiais bendrosios nuosavybės teise priklausančiuose ar kitais teisėtais pagrindais valdomuose elektros įrenginiuose, įskaitant Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius įrenginius, kurie yra geografiškai nutolę nuo aktyviojo vartotojo elektros energijos vartojimo vietos, arba parduoda pačių pasigamintą elektros energiją, arba dalyvauja teikiant elektros energetikos sistemos lankstumo paslaugas ir (ar) diegiant energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, jeigu tokia ūkinė veikla nėra jų pagrindinė veikla.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip:

„24. **Elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo mechanizmas** (toliau – pajėgumų užtikrinimo mechanizmas) – nuolatinė priemonė, kuria užtikrinama, kad atlyginant už pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį bus pasiekiamas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis, išskyrus su papildomomis paslaugomis ar perkrovos valdymu susijusias priemones, apibrėžtas Reglamente [\(ES\) 2019/943](#).“

3. Papildyti 2 straipsnį 39¹ dalimi:

„39¹. **Elektros energijos paklausos telkimo modelis** (toliau – telkimo modelis) – elektros energijos paklausos telkimo apskaitos ir atsiskaitymo modelis, apimantis išmaniųjų apskaitos prietaisų ir (ar) skirtųjų matuoklių išdėstymą ir santykių tarp elektros energijos rinkos dalyvių apibūdinimą.“

4. Papildyti 2 straipsnį 64¹ dalimi:

„64¹. **Fiksuotos kainos terminuota elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis** (toliau – fiksuotos kainos sutartis) – nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ir vartotojo sudaroma elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis, kuria garantuojama, kad sutarties sąlygos, susijusios su elektros energijos pirkimo–pardavimo kaina ir šios kainos fiksavimo laikotarpiu, visą sutarties trukmę liks nepakitusios, išskyrus pasikeitimus, kuriuos gali nulemti nuo tiekėjų nepriklausantys valstybės reguliuojamų kainų, tarifų ir mokesčių pokyčiai.“

5. Papildyti 2 straipsnį 80¹ ir 80² dalimis:

„80¹. **Kintanti leistina generuoti galia** – aktyvioji galia, kuri gali būti patiekiamą iš elektros tinklų naudotojo elektros įrenginių į elektros tinklus prijungimo taške ir kuri kinta atsižvelgiant į Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nurodytų skirstomųjų tinklų elementų momentinę apkrovą, vertinamą pagal elektros energijos galios srautą tame skirstomųjų tinklų elemente priešingą elektros energijos vartojimo galios srauto kryptį.“

80². **Kintanti leistina naudoti galia** – aktyvioji galia, kuri gali būti naudojama elektros tinklų naudotojo elektros įrenginių iš elektros tinklų prijungimo taško ir kuri kinta atsižvelgiant į Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nurodytų skirstomųjų tinklų elementų momentinę

apkrovą, vertinamą pagal elektros energijos naudojimo galios srautą tame skirstomųjų tinklų elemente.“

6. Papildyti 2 straipsnį nauja 82¹ dalimi:

„82¹. **Lanksčiojo prijungimo sąlygos** – elektros tinklų naudotojų įrenginių prijungimo sąlygose, išankstinėse prijungimo sąlygose ar prijungimo paslaugos sutartyse nustatytų reikalavimų dėl lanksčiojo prijungimo, įskaitant reikalavimą elektros tinklų naudotojui įdiegti sertifikuotą prijungiamų įrenginių valdymo sistemą, visuma.“

7. Papildyti 2 straipsnį 82² dalimi:

„82². **Lankstusis prijungimas** – elektros tinklų naudotojų įrenginių prijungimas prie elektros tinklų, įskaitant jau prijungtų įrenginių leistinos naudoti galios ir (ar) leistinos generuoti galios didinimą, elektros energijos tinklų operatoriui kontroliuojant ir ribojant šių įrenginių leistiną generuoti galią ir (ar) leistiną naudoti galią, kai tokias galias galima suteikti, atsižvelgiant į elektros tinklų elementų apkrovą, vietovėse, kuriose elektros tinklai turi ribotus tinklų pajėgumus leistina naudoti galiai ir (ar) leistina generuoti galiai nuolat užtikrinti, arba šių pajėgumų visai nėra.“

8. Buvusią 2 straipsnio 82¹ dalį laikyti 82³ dalimi.

9. Pakeisti 2 straipsnio 83 dalį ir ją išdėstyti taip:

„83. **Leistina naudoti galia** – didžiausia galia, kuri nurodyta elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir elektros tinklų naudotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje, nuosavybės ribų akte ir (ar) kituose su tinklų naudotojo elektros įrenginiais susijusiuose dokumentuose ir kurią tinklų naudotojas gali vartoti iš elektros tinklų.“

10. Papildyti 2 straipsnį 110¹ dalimi:

„110¹. Sąvokos „piko mažinimo produktas“, „piko valanda“, „skirtasis matuoklis“ suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Reglamente [\(ES\) 2019/943](#).“

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnio 2 dalį nauju 5 punktu:

„5) remdamasi šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 51² punkte nurodyta ataskaita, nustato orientacinį nacionalinį atsinaujinančių išteklių suteikiamo lankstumo tikslą pagal Reglamento [\(ES\) 2019/943](#) 19f straipsnio reikalavimus.“

2. Buvusį 6 straipsnio 2 dalies 5 punktą laikyti 6 punktu.

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 7 straipsnio 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) nustato tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų, įskaitant lankstųjį prijungimą, ir (ar) tiesioginės linijos tvarką ir sąlygas;“.

2. Papildyti 7 straipsnį nauju 20 punktu:

„20) Europos Sąjungos Tarybai priėmus įgyvendinimo sprendimą dėl kainų krizės pagal Direktyvos [\(ES\) 2019/944](#) 66a straipsnį, pateikia prašymą perdavimo sistemos operatoriui pasiūlyti piko mažinimo produktų įsigijimą;“.

3. Buvusį 7 straipsnio 20 punktą laikyti 21 punktu.

4 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 22 punktą ir jį išdėstyti taip:

„22) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimtį nustatymo tvarkos aprašą;“.

2. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 36 punktą ir jį išdėstyti taip:

„36) nustato pasinaudojimo elektros tinklais, įskaitant lanksčiojo prijungimo, tvarkos rengimo sąlygas ir tvirtina tinklų operatorių parengtus pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašus;“.

3. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 51² punktu:

„51²) Reglamento [\(ES\) 2019/943](#) 19e straipsnio 1 dalyje nustatytu dažnumu tvirtina ir viešai skelbia ataskaitą dėl numatomų nacionalinio lygmens lankstumo poreikių kitų 10 metų laikotarpiui,

perdavimo sistemos operatoriaus parengtą pagal Reglamento [\(ES\) 2019/943](#) 19e straipsnyje nustatytus reikalavimus;“.

4. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 51³ punktu:

„51³) tvirtina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą piko mažinimo produktų įsigijimo tvarkos aprašą;“.

5. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 51⁴ punktu:

„51⁴) tvirtina kompensavimo dėl elektros energijos paklausos telkimo aktyvavimo tvarkos aprašą;“.

6. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį 51⁵ punktu:

„51⁵) atlieka nacionalinės kompetentingos institucijos funkcijas, nurodytas Reglamento [\(ES\) 2023/1162](#) 4, 9, 10 straipsniuose.“

7. Pakeisti 9 straipsnio 4 dalies 13 punktą ir jį išdėstyti taip:

„13) kaip užtikrinamos aktyviųjų vartotojų ir piliečių energetikos bendrijų teisės ir teisėti interesai, įskaitant nepagrįstų kliūčių ir apribojimų jų veiklai ir su pasigaminamos elektros energijos vartojimu susijusios veiklos plėtrai šalinimą;“.

5 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Leidimas importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, išduodamas asmenims, kurie verčiasi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, arba asmenims, kurie turi išduotą elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos licenciją. Taryba atsisako išduoti leidimą importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, jeigu kitais įstatymais tokia veikla yra pripažinta keliančia grėsmę nacionaliniam saugumui.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 29 dalį ir ją išdėstyti taip:

„29. Leidimai plėtoti energijos kaupimo pajėgumus ir generuoti elektros energiją iš energijos kaupimo įrenginių nereikalingi, jeigu asmuo numato statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, tai yra, kai leistina generuoti galia lygi nuliui, taip pat jeigu asmuo generuoja iš energijos kaupimo įrenginio elektros energiją, pagamintą ne didesnės kaip 100 kW elektros energijos įrengtosios galios iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose, kai energijos kaupimo įrenginio įrengtoji galia ne didesnė kaip 100 kW.“

6 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta sąlyga dėl licencijos ar leidimo išdavimo termino netaikoma, kai vyksta teisminiai ginčai su kitais asmenimis dėl licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygų (teritorijos) ir kai yra prašoma išduoti elektros energijos perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veiklos licenciją teritorijoje, kurioje jau yra išduota elektros energijos perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veiklos licencija, ar dėl kitų priežasčių, pateisinamų svarbiais visuomenės interesais, ir pareiškėjas apie tai yra informuotas Licencijavimo taisyklėse ar Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka. Šiuo atveju licencija ar leidimas išduodami arba rašytinis motyvuotas atsisakymas pareiškėjui išduoti licenciją ar leidimą pateikiamas ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, pasibaigus atitinkamo teismo ginčo nagrinėjimui ar nelikus kitų priežasčių, pateisinamų svarbiais visuomenės interesais, dėl kurių buvo atidėtas sprendimo dėl licencijos ar leidimo išdavimo priėmimas.“

7 straipsnis. 21¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21¹ straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikta prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri yra lygi sumai, apskaičiuojamai 0,041 Eur/kW dauginant iš dienomis išreikšto laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą arba atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, jeigu gamintojas

nutraukia ketinimų protokolą, atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka arba priimamas sprendimas, patvirtinantis, kad šis asmuo neatitinka nacionalinio saugumo interesų šio įstatymo 73² straipsnyje nustatyta tvarka. Šios nuostatos netaikomos, kai ketinimų protokolą pasirašomas siekiant užtikrinti gamintojo įsipareigojimo įvykdymą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius.“

8 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 22 straipsnio 9 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„9. Tinklų operatorius privalo per 25 kalendorines dienas nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto prašymo kartu su visais tinkamai pateiktais dokumentais, įskaitant ir kito tinklų operatoriaus išduotas išankstines prijungimo sąlygas, kai jos reikalingos ketinimų protokolui sudaryti, pateikimo dienos su gamintoju pasirašyti ketinimų protokolą, išskyrus atvejį, kai prašymas pasirašyti ketinimų protokolą pateikiamas siekiant dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytuose konkursuose. Ketinimų protokole, išskyrus ketinimų protokolą, kurį pasirašo gamintojai, siekiantys dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytuose konkursuose, privalo būti nurodyta:“.

2. Pakeisti 22 straipsnio 9⁴ dalį ir ją išdėstyti taip:

„9⁴. Gamintojas, kurio gamybos įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 6 MW, tinklų operatoriui pateiktame prašyme pasirašyti ketinimų protokolą kartu privalo pateikti informaciją apie su juridiniu asmeniu, kai gamintojas yra juridinis asmuo, susijusius asmenis, tai yra fizinius ir juridinius asmenis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai (per juridinį asmenį, kuriame valdo ne mažiau kaip 25 procentus akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti juridinio asmens dalyvių susirinkime) valdo daugiau kaip 25 procentus juridinio asmens akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti šio juridinio asmens dalyvių susirinkime. Jeigu ketinimų protokolo galiojimo laikotarpiu keičiasi su juridiniu asmeniu susiję asmenys, gamintojas privalo pateikti tinklų operatoriui informaciją apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus, o tuo atveju, jeigu keičiasi su gamintoju, kurio gamybos įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 50 MW, susiję asmenys, gamintojas apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus, dėl kurių turi būti atlikta šio įstatymo 73² straipsnyje numatyta patikra, privalo informuoti tinklų operatorių. Šios dalies nuostata netaikoma gamintojui, siekiančiam dalyvauti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsniuose nurodytuose konkursuose.“

9 straipsnis. 22¹ straipsnio pakeitimas

Papildyti 22¹ straipsnį 5² dalimi:

„5². Elektros energijos gamybos įrenginyje, kurio prijungimo prie elektros tinklų taškas nesutampa su elektros energijos vartojimo vietos prijungimo tašku, visas pagamintas elektros energijos kiekis ar atskiram aktyviajam vartotojui priskirta jo dalis laikomi patiektais į elektros tinklus, nepaisant aktyviojo vartotojo ar jų grupės elektros energijos vartojimo kiekio. Tokiu atveju su aktyviojo vartotojo viena elektros energijos vartojimo vieta gali būti susieti tik to paties aktyviojo vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energijos gamybos įrenginiai arba jų dalys. Vienai elektros energijos vartojimo vietai aktyvusis vartotojas gali priskirti kelis elektros energijos gamybos įrenginius ar jų dalis, nepaisant jų buvimo vietos.“

10 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 35 punktu:

„35) rengti ir, pasikonsultavus su skirstomųjų tinklų operatoriais, teikti Tarybai tvirtinti ataskaitą dėl numatomų lankstumo poreikių perdavimo tinkle kitų 10 metų laikotarpiui pagal Reglamento (ES) 2019/943 19e straipsnyje nustatytus reikalavimus kartu su šiai ataskaitai parengti naudotais duomenimis, analizėmis ir prognozėmis;“.

2. Buvusį 31 straipsnio 1 dalies 35 punktą laikyti 36 punktu.

3. Papildyti 31 straipsnio 1 dalį nauju 36 punktu:

„36) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti piko mažinimo produktų įsigijimo tvarkos aprašą;“.

4. Buvusį 31 straipsnio 1 dalies 36 punktą laikyti 37 punktu.

5. Pakeisti 31 straipsnio 2¹ dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatoma lanksčiojo prijungimo tvarka ir, vadovaujantis Tarybos nustatytais principais ir kriterijais, elektros tinklų pralaidumų rezervavimo tvarka. Prijungimo ir (ar) lanksčiojo prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų nustatymo principai ir (ar) kriterijai turi užtikrinti efektyvaus tinklo panaudojimo principų laikymąsi. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše turi būti užtikrinamos sąlygos įgyvendinti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus tikslus ir uždavinius, taip pat Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemonės. Prie perdavimo elektros tinklų pralaidumai rezervuojami prioriteto tvarka.“.

6. Pakeisti 31 straipsnio 2⁴ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2⁴. Perdavimo sistemos operatorius, siekdamas užtikrinti informacijos apie galimybes pasinaudoti elektros tinklais, kai siekiama plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, prieinamumą ir skaidrumą, savo interneto svetainėje skelbia ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį atnauja prijungimo prie elektros tinklų galimybių žemėlapi ir duomenis, nurodydamas:

1) perdavimo elektros tinklų elementų (transformatorių pastočių, skirstyklų, tinklų linijų), sudarančių perdavimo tinklų zonas, esamą laisvą elektros tinklų pralaidumą pagal elektros tinklo vietas, įskaitant apriboto ir (ar) lanksčiojo prijungimo sąlygas, jeigu jos taikomos konkrečioje vietoje;

2) galimą elektros tinklų pralaidumų pokytį įgyvendinus planuojamą elektros tinklų plėtrą ir (ar) rekonstrukciją pagal perdavimo sistemos operatoriaus 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą pagal sudarytas statybos rangos sutartis;

3) informaciją apie prijungtus elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginius, taip pat planuojamus prijungti tokius įrenginius: pagal ketinimų protokolus šiems įrenginiams rezervuotus pralaidumus ir ketinimų protokolų galiojimo terminą, laisvus pralaidumus, numatytus įrenginiams, nurodant asmenis, su kuriais sudaryti ketinimų protokolai, išskyrus asmenis, siekiančius dalyvauti pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ar 22¹ straipsnių nuostatas organizuojamame konkurse, kol nėra paskelbtas šio konkurso laimėtojas;

4) informaciją apie išduotas išankstines prijungimo sąlygas, išskyrus informaciją apie išankstines prijungimo sąlygas, išduotas asmenims, siekiantiems dalyvauti pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ar 22¹ straipsnių nuostatas organizuojamame konkurse, kol nėra paskelbtas šio konkurso laimėtojas.“

7. Pakeisti 31 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Perdavimo sistemos operatorius, siekdamas skatinti paklausos telkimo plėtrą, konsultuojasi su rinkos dalyviais ir, atsižvelgdamas į paklausos telkimo galimybes (paklausos telkimo potencialą ir galimybes jį panaudoti elektros energetikos sistemoje), remdamasis elektros energetikos sistemos techniniais reikalavimais ir poreikiais, nustato ir savo interneto svetainėje paskelbia paklausos telkėjų dalyvavimo elektros energijos rinkoje nediskriminacines technines sąlygas, kuriomis įgyvendinama paklausos telkėjų teisė teikti prekybos pasiūlymus viename ar daugiau elektros energijos rinkos segmentų, tarp jų ir balansavimo paslaugų rinkoje, ir (ar) siūlyti paslaugas elektros energijos rinkoje. Perdavimo sistemos operatorius taip pat rengia telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimtį nustatymo tvarkos aprašą, kurį suderina su Taryba ir paskelbia savo interneto svetainėje. Šiame apraše įtvirtinta pradinės elektros energijos paklausos nustatymo tvarka diferencijuojama pagal perdavimo sistemos operatoriaus numatytą paklausos telkimo modelį, teikiamas papildomas paslaugas ir (ar) naudojamo elektros įrenginio pobūdį.“

11 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti tinklų naudotojams, įskaitant piliečių energetikos bendrijas ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, ir paklausos telkėjams

nediskriminacines naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgdamas į technines paklausos telkimo galimybes ir sąlygas.“

12 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnio 2¹ dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Tarybos nustatytais principais ir kriterijais Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatoma elektros tinklų pralaidumų rezervavimo tvarka. Prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų nustatymo principai ir (ar) kriterijai turi užtikrinti efektyvaus tinklo išnaudojimo principų laikymąsi. Siekiant užtikrinti efektyvų elektros tinklų išnaudojimą, tinklų naudotojų elektros įrenginiai taip pat gali būti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nurodyta tvarka ir sąlygomis prijungti prie skirstomųjų elektros tinklų, nustatant jų elektros įrenginių eksploatavimo apribojimus pagal kintančią leistiną generuoti galią ir (ar) kintančią leistiną naudoti galią. Eksploatavimo apribojimų pagal kintančią leistiną generuoti galią ir (ar) kintančią leistiną naudoti galią taikymas negali riboti esamų tinklų naudotojų bei tinklų naudotojų, rezervavusių ar siekiančių rezervuoti leistiną generuoti galią ir (ar) leistiną naudoti galią, pasinaudojimo elektros tinklais galimybių, o tinklų naudotojas, sutikęs su šiais apribojimais, gali naudotis elektros tinklais tol, kol yra laisvos kintančios leistinos generuoti galios ir (ar) laisvos kintančios leistinos naudoti galios. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše turi būti užtikrinamos sąlygos įgyvendinti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus tikslus ir uždavinius, taip pat strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones. Prie skirstomųjų elektros tinklų pralaidumai rezervuojami prioriteto tvarka.“.

13 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 39 straipsnio 1 dalį 13 punktu:

„13) vykdyti kitas šiame įstatyme, kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose, Reglamente [\(ES\) 2019/943](#), tinklo kodeksuose ir gairėse, kituose Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose elektros energetikos sektorių, ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytas skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigas.“

2. Pakeisti 39 straipsnio 2¹ dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatoma lanksčiojo prijungimo tvarka ir, vadovaujantis Tarybos nustatytais principais ir kriterijais, elektros tinklų pralaidumų rezervavimo tvarka. Prijungimo ir (ar) lanksčiojo prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų nustatymo principai ir (ar) kriterijai turi užtikrinti efektyvaus tinklo išnaudojimo principų laikymąsi. Siekiant užtikrinti efektyvų elektros tinklų išnaudojimą, tinklų naudotojų elektros įrenginiai taip pat gali būti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nurodyta tvarka ir sąlygomis prijungti prie skirstomųjų elektros tinklų, nustatant jų elektros įrenginių eksploatavimo apribojimus pagal kintančią leistiną generuoti galią ir (ar) kintančią leistiną naudoti galią. Eksploatavimo apribojimų pagal kintančią leistiną generuoti galią ir (ar) kintančią leistiną naudoti galią taikymas negali riboti esamų tinklų naudotojų bei tinklų naudotojų, rezervavusių ar siekiančių rezervuoti leistiną generuoti galią ir (ar) leistiną naudoti galią, pasinaudojimo elektros tinklais galimybių, o tinklų naudotojas, sutikęs su šiais apribojimais, gali naudotis elektros tinklais tol, kol yra laisvos kintančios leistinos generuoti galios ir (ar) laisvos kintančios leistinos naudoti galios. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše turi būti užtikrinamos sąlygos įgyvendinti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus tikslus ir uždavinius, taip pat strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytus energetikos politikos strateginius tikslus ir (ar) pažangos uždavinius ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytas įgyvendinimo priemones. Prie skirstomųjų elektros tinklų pralaidumai rezervuojami prioriteto tvarka.“.

3. Pakeisti 39 straipsnio 2⁴ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2⁴. Skirstomųjų tinklų operatorius, siekdamas užtikrinti informacijos apie galimybes pasinaudoti elektros tinklais, kai siekiama plėtoti elektros energijos gamybos, vartojimo ar energijos

kaupimo pajėgumus, prieinamumą ir skaidrumą, savo interneto svetainėje skelbia ir ne rečiau kaip kartą per 3 mėnesius atnaujina prijungimo prie elektros tinklų galimybių žemėlapi ir duomenis, nurodydamas:

1) skirstomųjų elektros tinklų elementų (110/35/10 kV transformatorių pastochių) esamą laisvą elektros tinklų pralaidumą pagal elektros tinklo vietas, įskaitant apriboto ir (ar) lanksčiojo prijungimo sąlygas, jeigu jos taikomos konkrečioje vietoje;

2) galimą elektros tinklų pralaidumų pokytį, įgyvendinus planuojamą elektros tinklų plėtrą ir (ar) rekonstrukciją pagal 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą;

3) informaciją apie prijungtus elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo įrenginius, taip pat planuojamus prijungti tokius įrenginius: pagal ketinimų protokolus šiems įrenginiams rezervuotus pralaidumus ir ketinimų protokolų galiojimo terminą, laisvus pralaidumus numatytus įrenginiams, kai yra išduotos tų įrenginių išankstinės prijungimo sąlygos, nurodant asmenis, kuriems išduoti ketinimų protokolai ir (ar) išankstinės prijungimo sąlygos.“

4. Papildyti 39 straipsnį 2⁶ dalimi:

„2⁶. Prijungiant tinklų naudotojo elektros įrenginį prie skirstomųjų tinklų lanksčiojo prijungimo sąlygomis, prijungimo prie elektros tinklų dokumentuose turi būti nurodoma:

1) nuolat skirstomųjų tinklų operatoriaus užtikrinama leistina naudoti galia ir leistina generuoti galia;

2) leistina naudoti galia ir (ar) leistina generuoti galia, užtikrinamos lanksčiojo prijungimo sąlygų galiojimo laikotarpiu;

3) lanksčiajam prijungimui taikoma prijungimo įmoka (jos preliminarus dydis) arba jos apskaičiavimo tvarka;

4) lanksčiojo prijungimo sąlygų terminas. Šiam terminui pasibaigus, visa leistina generuoti galia ir leistina naudoti galia turi būti užtikrinama nuolat;

5) nuostata, kad tinklų naudotojas įdiegtų prijungiamų įrenginių valdymo sistemą, užtikrinančią leistinos naudoti galios ir (ar) leistinos generuoti galios ribojimą ar kontrolę pagal lanksčiojo prijungimo sąlygas.“

14 straipsnis. 39¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39¹ straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Skirstomųjų tinklų plėtra ir jai skirtos investicijos grindžiamos tinklo plėtros planu. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, kas 2 metus rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa (planuojamais naujai prijungti gamybos pajėgumais ir vartotojų skaičiumi, įskaitant įkrovimo prieigas) bei perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstomis prielaidomis apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsteminė elektros energijos srautų tendencijas, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi, taip pat strateginio lygmens planavimo dokumentuose nustatytais energetikos politikos strateginiais tikslais ir (ar) pažangos uždaviniais ir (ar) Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane numatytais įgyvendinimo priemonėmis, įskaitant išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų apskaitos sistemų plėtros tikslus ir (ar) uždavinius, elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis, grindžiamomis energijos vartojimo efektyvumo didinimu, siekiant įgyvendinti Energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą, reikiamomis vidutinės trukmės ir (ar) ilgalaikėmis lankstumo paslaugomis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodyta teritorija planavimo tikslais skirstoma į atskiras planavimo teritorijas pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus analitiškai įvertinamą skirstomojo tinklo savybių vieningumą, taip pat atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijoje numatytas erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus.“

15 straipsnis. 40¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40¹ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Skirstomųjų tinklų operatorius, įsigydamas lankstumo paslaugas ir jomis naudodamasis, taiko prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nustatytas lankstumo paslaugų specifikacijas. Prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nustatant lankstumo paslaugų specifikacijas ir (ar) standartizuotus lankstumo paslaugų produktus, turi būti užtikrintos visų rinkos dalyvių galimybės dalyvauti teikiant šias paslaugas nediskriminacinėmis sąlygomis. Rengdamas prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą ir jį vykdydamas, skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti, kad lankstumo paslaugoms įsigyti būtų taikoma skaidri, dalyvavimu ir rinkos veikimu grindžiama procedūra, užtikrinanti veiksmingą ir nediskriminacinį visų susijusių rinkos dalyvių, įskaitant rinkos dalyvių, vykdančių elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių išteklių, elektros energijos pasiūlos ir paklausos valdymą, paklausos telkimą ir energijos kaupimą, dalyvavimą. Skirstomųjų tinklų operatorius, rengdamas prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą, įtraukia pradinės elektros energijos paklausos kiekio apskaičiavimo tvarką ir sąlygas, kurios diferencijuojamos pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus taikomą telkimo modelį, teikiamas lankstumo paslaugas ir (ar) naudojamo elektros įrenginio pobūdį.“

16 straipsnis. 41¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„41¹ straipsnis. Įkrovimo prieigos

1. Skirstomųjų tinklų operatoriui neleidžiama turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti įkrovimo prieigų, išskyrus atvejus, kai skirstomųjų tinklų operatorius nuosavybės teise turi įkrovimo prieigas tik savo reikmėms.

2. Įkrovimo prieigų prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos paskirstomos šio įstatymo 67 straipsnio 7 dalies 6 punkte nustatyta tvarka.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius nediskriminuodamas bendradarbiauja dėl įkrovimo prieigų, įskaitant įkrovimo prieigas, turinčias išmaniojo įkrovimo ir abikrypčio įkrovimo funkcijas pagal Reglamento [\(ES\) 2023/1804](#) reikalavimus, prijungimo su visais įkrovimo prieigų operatoriais ar kitais asmenimis, kurie turi nuosavybės teise, plėtoja, eksploatuoja arba valdo įkrovimo prieigas.

4. Įkrovimo prieigos ir įkrovimo stotelės gali būti prijungiamos prie bendrosios dalinės nuosavybės teisės objektuose esančio lokaliojo elektros tinklo arba elektros tinklų vieno iš bendraturčių iniciatyva (įskaitant montavimą konstrukcijose) be kitų bendraturčių sutikimo, jeigu dėl įkrovimo prieigos ir (ar) įkrovimo stotelės prijungimo kiti bendraturčiai nepatirs išlaidų, dėl kurių jie nėra davę sutikimo.“

17 straipsnis. 46 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 46 straipsnio 6 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) siūlyti buitiniams vartotojams 12 ir 24 mėnesių, o kitiems vartotojams – 12 mėnesių fiksuotos kainos sutartis, kai turi daugiau kaip 200 000 vartotojų. Nepriklausomas tiekėjas taip pat gali siūlyti ir kitokios trukmės ar neterminuotas fiksuotos kainos sutartis. Nepriklausomo tiekėjo ir vartotojo sudarytoje fiksuotos kainos sutartyje nustatyta elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama piko ir ne piko valandomis. Nepriklausomas tiekėjas negali vienašališkai pakeisti su vartotoju sudarytos terminuotos fiksuotos kainos sutarties sąlygų ar nutraukti tokios sutarties nepasibaigus jos terminui, išskyrus atvejus, nustatytus šio įstatymo 51 straipsnio 3¹ dalyje, ar kai vartotojas nesilaiko su nepriklausomu tiekėju sudaryto skolos už suvartotą elektros energiją, įskaitant jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas bei viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, padengimo dalimis grafiko. Elektros energijos tiekimui pagal terminuotas fiksuotos kainos sutartis *inter alia* taikomos šio įstatymo 41, 47, 49, 51, 52 ir 61 straipsnių nuostatos tiek, kiek jos neprieštarauja šio straipsnio nuostatoms.“

2. Papildyti 46 straipsnį 10 dalimi:

„10. Vartotojai, sudarę fiksuotos kainos sutartį, nepraranda teisės dalyvauti vartotojo elektros energijos paklausos pokyčio valdyme ir prisidėti prie elektros energijos sistemos lankstumo poreikių užtikrinimo.“

18 straipsnis. 46² straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 46² straipsnio 3 dalį.

19 straipsnis. 46³ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 46³ straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Tarybai Vyriausybės nustatyta tvarka paskelbus informaciją apie buitinių vartotojų prašymų dėl nuostolių kompensavimo pateikimą ir nagrinėjimą:

1) buitinis vartotojas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo Tarybos informacijos apie prašymų dėl nuostolių kompensavimo pateikimą ir nagrinėjimą paskelbimo dienos turi kreiptis į Tarybą ir pateikti prašymą dėl nuostolių kompensavimo. Prašymai dėl nuostolių kompensavimo nagrinėjami Vyriausybės nustatyta tvarka;

2) nepriklausomas tiekėjas per 10 darbo dienų nuo Tarybos paskelbto pranešimo apie buitinių vartotojų prašymų dėl nuostolių kompensavimo priėmimą paskelbimo dienos Vyriausybės nustatyta tvarka turi pateikti Tarybai buitinių vartotojų, kurie dėl šio straipsnio 7 dalyje nurodytų aplinkybių atsiradimo patyrė nuostolių, sąrašą, nuroydamas buitinio vartotojo vardą, pavardę, buitinio vartotojo kodą, objekto numerį ir adresą.“

2. Pakeisti 46³ straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Taryba apskaičiuoja buitinių vartotojų patirtą nuostolių sumą, proporcingai prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos ir visų buitinių vartotojų pateiktų reikalavimų santykiui Vyriausybės nustatyta tvarka. Apskaičiuota nuostolio suma visiems į Tarybą besikreipusiems buitiniams vartotojams išmokama ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio straipsnio 11 dalyje nustatyta tvarka išmokos gavimo dienos Taryboje.“

20 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 47 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį su nepriklausomu tiekėju sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus. Vartotojas privalo ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio įstatymo 51 straipsnio 9 dalyje nurodytos galutinės (uždarymo) sąskaitos gavimo dienos visiškai atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.“

2. Pakeisti 47 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Buitiniai vartotojai, labai mažos įmonės ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, turi teisę vienašališkai nutraukti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju ir turi teisę pakeisti nepriklausomą tiekėją apie tai raštu įspėdami nepriklausomą tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio įstatymo 51 straipsnio 9 dalyje nurodytos galutinės (uždarymo) sąskaitos gavimo dienos visiškai atsiskaitydami su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas. Elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyse arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartyse, sudarytose su buitiniiais vartotojais, labai mažomis įmonėmis ir mažomis įmonėmis, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, draudžiama numatyti sutarties nutraukimo, tiekėjo keitimo mokesčius ir (ar) netesybas, kurie būtų taikomi šioje dalyje nurodytiems vartotojams už vienašališką elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimą.“

21 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 48 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vadovaujantis skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtu planu laikotarpiui iki 10 metų dviem etapais. Pirmuoju etapu per išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominiame vertinime numatytą laikotarpį išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos vartotojų grupėms, atitinkančioms šiame vertinime nurodytus kriterijus, įskaitant kriterijus, susijusius su elektros energijos suvartojimu. Antruoju etapu išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos likusiems vartotojams pagal skirstomųjų tinklų operatoriaus nustatytą planą, atitinkantį išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimą. Skirstomųjų tinklų operatorius savo interneto svetainėje paskelbia tvarkos aprašą, pagal kurį vartotojai gali susipažinti su išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo planu, ir informaciją apie išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo etapų pradžią ir pabaigą. Prieš įdiegiant išmaniąją apskaitos sistemą arba jos įrengimo metu skirstomųjų tinklų operatorius vartotojams teikia informaciją apie visas išmaniosios apskaitos sistemos galimybes, susijusias su išmaniojo apskaitos prietaiso rodmenų valdymu ir energijos vartojimo stebėjimu. Tarybai patvirtinus teigiamus išmaniųjų apskaitos sistemų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominio vertinimo rezultatus, išmaniosios apskaitos sistemos turi būti įdiegtos bent 80 procentų vartotojų per 7 metus po šio vertinimo atlikimo arba ne vėliau kaip iki 2024 m. gruodžio 31 d., jeigu išmaniosios apskaitos sistemos pradėtos diegti iki 2019 m. liepos 4 d.“

2. Pakeisti 48 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Pirmuoju ir antruoju etapu išmaniosios apskaitos sistemos diegiamos be atskiro vartotojo sutikimo. Skirstomųjų tinklų operatoriumi, pabaigus išmaniųjų apskaitos sistemų diegimo pirmąjį etapą, vartotojas įgyja teisę prašyti įdiegti išmaniąją apskaitos sistemą anksčiau, negu nustoja galioti vartotojo apskaitos prietaiso, kuris nėra išmanusis apskaitos prietaisas, teisinis metrologinis patvirtinimas, tokiam vartotojui padengus Tarybos nustatytą išlaidų, susijusių su išmaniosios apskaitos sistemos diegimu, dalį, kuri negali būti mažesnė kaip 50 procentų, arba nemokamai, kai tokį prašymą pateikia pažeidžiamas vartotojas. Skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina, kad išmanioji apskaitos sistema būtų įdiegiama per protingą terminą, ne ilgesnį kaip 4 mėnesiai nuo vartotojo prašymo gavimo dienos.“

3. Pripažinti netekusia galios 48 straipsnio 9 dalį.

22 straipsnis. 48² straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 48² straipsnio 11 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„11. Tinklų operatorius ne vėliau kaip per 25 kalendorines dienas nuo šio straipsnio 10 dalyje nurodyto prašymo kartu su visais tinkamai pateiktais dokumentais, įskaitant ir kito tinklų operatoriaus išduotas išankstines prijungimo sąlygas, kai jos reikalingos ketinimų protokolui sudaryti, pateikimo dienos su energijos kaupimo įrenginį planuojančiu statyti ar įrengti asmeniu pasirašo ketinimų protokolą. Ketinimų protokole privalo būti nurodyta:“.

2. Pakeisti 48² straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri apskaičiuojama 0,041 euro už 1 kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai asmuo nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis. Šioje dalyje nustatyta tvarka prievolių įvykdymo užtikrinimu pasinaudojama ir tuo atveju, jeigu priimamas sprendimas, patvirtinantis, kad energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo neatitinka nacionalinio saugumo interesų, vadovaujantis šio įstatymo 73² straipsniu.“

3. Pakeisti 48² straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. Energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo, kurio energijos kaupimo įrenginio ar įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 6 MW, tinklų operatoriumi pateiktame prašyme pasirašyti ketinimų protokolą privalo pateikti informaciją apie su juridiniu asmeniu, kai energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo yra juridinis asmuo, susijusius asmenis, tai yra fizinius ir juridinius asmenis, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai (per juridinį asmenį, kuriame valdo ne mažiau kaip 25 procentų akcijų (teisių, pajų),

suteikiančių teisę balsuoti juridinio asmens dalyvių susirinkime) valdo daugiau kaip 25 procentus juridinio asmens akcijų (teisių, pajų), suteikiančių teisę balsuoti šio juridinio asmens dalyvių susirinkime. Jeigu ketinimų protokolo galiojimo laikotarpiu keičiasi su juridiniu asmeniu susiję asmenys, energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo privalo pateikti tinklų operatoriui informaciją apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus, o tuo atveju, jeigu keičiasi su energijos kaupimo įrenginį planuojančiu statyti ar įrengti asmeniu, kurio energijos kaupimo įrenginio ar įrenginių prijungimo taške planuojama leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 50 MW, susiję asmenys, energijos kaupimo įrenginį planuojantis statyti ar įrengti asmuo apie su juridiniu asmeniu susijusių asmenų pasikeitimus, dėl kurių turi būti atlikta šio įstatymo 73² straipsnyje numatyta patikra, privalo informuoti tinklų operatorių.“

23 straipsnis. 48³ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 48³ straipsnio 2¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma ir perdavimo tinklų operatorius neprivalo Tarybai teikti prašymo leisti turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti šio įstatymo 2 straipsnio 63 dalyje nurodytus įrenginius, kai šie įrenginiai yra kondensatoriai ar kitos technologijos ir bus naudojami tik elektros tinklų įtampos parametrams gerinti, reaktyvios ir aktyvios galios balansui tinkle užtikrinti, įtampos kokybės ar kitoms tinklo saugumą, stabilumą ir (ar) patikimumą užtikrinančioms funkcijoms atlikti bei prisidėti prie skirtingų elektros energetikos sistemos dalių sinchronizavimo, o ne energijai kaupti.“

24 straipsnis. 48⁴ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 48⁴ straipsnio 2¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Šio straipsnio 1 dalis netaikoma ir skirstomųjų tinklų operatorius neprivalo Tarybai teikti prašymo leisti turėti nuosavybės teise, plėtoti, valdyti arba eksploatuoti šio įstatymo 2 straipsnio 63 dalyje nurodytus įrenginius, kai šie įrenginiai yra kondensatoriai ar kitos technologijos ir bus naudojami tik elektros tinklų įtampos parametrams gerinti, reaktyvios ir aktyvios galios balansui tinkle užtikrinti, įtampos kokybės ar kitoms tinklo saugumą, stabilumą ir (ar) patikimumą užtikrinančioms funkcijoms vykdyti bei prisidėti prie skirtingų elektros energetikos sistemos dalių sinchronizavimo, o ne energijai kaupti.“

25 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 51 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Elektros energijos pirkimo–pardavimo ir (ar) paslaugų teikimo sutarčių, kintamosios kainos sutarčių, fiksuotos kainos sutarčių, teisės aktų nustatyta tvarka sudaromų, keičiamų ar pratęsimų su vartotojais, sąlygos turi būti sąžiningos ir iš anksto žinomos. Tokiose sutartyse, atsižvelgiant į atskirų sutarčių dalyko ypatumus, be kita ko, turi būti nurodoma:“.

2. Papildyti 51 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Prieš sudarant, keičiant ar pratęsiant fiksuotos kainos sutartį ar kintamosios kainos sutartį, nepriklausomi tiekėjai privalo pateikti vartotojams suprantamą ir glaustą pagrindinių sutarties sąlygų santrauką, apimančią šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytą informaciją, taip pat informaciją apie elektros energijos kainą, nurodant jos sudėtinės dalis ir paaiškinant, ar elektros energijos kaina yra fiksuota ar kintamoji, lanksčius apmokėjimo pasiūlymus, vienkartinius mokėjimus, papildomas paslaugas ir nuolaidas. Nepriklausomi tiekėjai santraukoje privalo informuoti vartotojus, su kuriais ketinama sudaryti fiksuotos kainos sutartį ar kintamosios kainos sutartį, apie fiksuotos kainos sutarčių ar kintamosios kainos sutarčių teikiamas galimybes, veiksnius, kurie turi įtakos kintamosios elektros energijos kainos sandarai ir kainos kitimui, su tokiomis sutartimis susijusias išlaidas ir jų keliamą riziką, taip pat kintamosios elektros energijos kainos sutarties atveju informuoja apie reikalingumą įrengti išmaniąsias apskaitos sistemas.“

26 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 52 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Papildomos pažeidžiamų vartotojų ir energijos nepriteklių patiriančių asmenų teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės:

1) pažeidžiamiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems asmenims negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų ir energijos nepriteklių patiriančių asmenų įsiskolinimas garantiniam elektros energijos tiekėjui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 6 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus

2) pažeidžiamiems vartotojams ir energijos nepriteklių patiriantiems asmenims per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai vidutinė paros oro temperatūra yra žemesnė negu -15°C ar aukštesnė negu $+30^{\circ}\text{C}$, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną pasibaigus šiame punkte nustatytoms aplinkybėms, jeigu pažeidžiamas vartotojas ir energijos nepriteklių patiriantis asmuo apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir kituose šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka;

3) pažeidžiami vartotojai ir energijos nepriteklių patiriantys asmenys turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) teikiama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo ar energijos nepriteklių patiriančio asmens prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su garantiniu elektros energijos tiekėju ar tiekėju;

4) pažeidžiamiems vartotojams ar energijos nepriteklių patiriantiems asmenims vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradeda teikti, kai pažeidžiamas vartotojas ar energijos nepriteklių patiriantis asmuo sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ar energijos nepriteklių patiriančiam asmeniui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;

5) pažeidžiamiems vartotojams ar energijos nepriteklių patiriantiems asmenims per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami;

6) pažeidžiami vartotojai ir energijos nepriteklių patiriantys asmenys, kuriems šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas elektros energijos tiekimas, turi teisę garantiniam elektros energijos tiekėjui, ar tiekėjui pateikti prašymą išdėstyti skolą už suvartotą elektros energiją, įskaitant jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas bei viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, dalimis, sudarant skolos padengimo dalimis grafiką ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui. Pakartotinai prašymas išdėstyti skolą už suvartotą elektros energiją, įskaitant jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas bei viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, dalimis gali būti teikiamas tik tada, kai pažeidžiamas vartotojas ar energijos nepriteklių patiriantis asmuo yra atsiskaitęs su garantiniu elektros energijos tiekėju ar tiekėju pagal anksčiau sudarytą skolos padengimo dalimis grafiką;

7) garantinis elektros energijos tiekėjas ar tiekėjas, sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį ar fiksuotos kainos sutartį su pažeidžiamu vartotoju ar energijos nepriteklių patiriančiu asmeniu, nustatęs 30 ir daugiau procentų didesnę nei praėjusio mėnesio suvartojimą, informuoja tokį vartotoją apie elektros energijos suvartojimo pokyčius.“

1. Pakeisti 52¹ straipsnio 7 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) palyginimo priemonė turi būti prieinama asmenims su negalia, kaip apibrėžiama Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatyme – pastebima, paprastai naudojama, suprantama ir patvari;“.

2. Pakeisti 52¹ straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Nepriklausomi tiekėjai Tarybos nustatyta tvarka, terminais ir (ar) periodiškumu privalo pateikti Tarybai, kai ji yra palyginimo priemonę valdantis asmuo, informaciją apie nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos ir fiksuotos kainos pasiūlymus, teikiamus šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, ir (ar) viešai skelbti nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos ir fiksuotos kainos pasiūlymus, šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims.“

28 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 61 straipsnį 6 dalimi:

„6. Bendrijos, veikiančios pagal Lietuvos Respublikos sodininkų bendrijų įstatymą ar Lietuvos Respublikos daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų įstatymą, Civilinio kodekso 4.84 straipsnio nustatyta tvarka paskirti bendrojo naudojimo objektų administratoriai, gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų savininkų jungtinės veiklos sutartimi ar kitu teisiniu pagrindu bendrojo naudojimo objektams valdyti, naudoti ir prižiūrėti įgaliotieji asmenys (toliau kartu vadinama – bendrojo naudojimo objektų valdytojas) privalo užtikrinti nekilnojamojo turto savininkų, kurių naudai jie veikia, bendrojo naudojimo objektų apšvietimui ir (ar) jų veikimo užtikrinimui reikalingos elektros energijos, taip pat nekilnojamojo turto savininkų asmeniškai naudojamos elektros energijos, kai suvartotos elektros energijos apskaita tvarkoma bendrai (toliau – elektros energija bendroms reikmėms), įsigijimą.“

2. Papildyti 61 straipsnį 7 dalimi:

„7. Bendrojo naudojimo objektų valdytojas, vadovaudamasis nekilnojamojo turto savininkų, kurių naudai jis veikia, priimtais sprendimais dėl elektros tiekėjo ar gamintojo pasirinkimo, sudaro sutartis dėl elektros energijos bendroms reikmėms įsigijimo, elektros energijos persiuntimo ir kitų su tuo susijusių paslaugų su tiekėju, gamintoju ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi (išskyrus atvejus, kai atskira persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma), sutartyje nustatyta tvarka tiekėjui, gamintojui ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriui (išskyrus atvejus, kai atskira persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma) teikia informaciją apie elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenis (išskyrus atvejus, kai yra įdiegta išmanioji apskaitos sistema), nekilnojamojo turto savininkų, kurių naudai jis veikia, duomenis (nekilnojamojo turto, kuriame naudojama elektra bendroms reikmėms, pavadinimą, registracijos adresą, unikalų numerį Nekilnojamojo turto registro informacinėje sistemoje ir naudojimo paskirtį), paskirsto už bendroms reikmėms suvartotą elektros energiją, elektros energijos persiuntimą ir kitas su tuo susijusias paslaugas mokėtiną dydį atskirai kiekvienam vartotojui proporcingai jo daliai bendrojoje dalinėje nuosavybėje, išskyrus atvejus, kai vartotojai nusprendžia mokėtinas sumas dalintis kitaip, informuoja apie paskirstytas mokėtinas sumas kiekvieną vartotoją, surenka šias paskirstytas sumas iš vartotojų ir atsiskaito su tiekėju, gamintoju ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi už elektros energiją bendroms reikmėms, elektros energijos persiuntimą ir kitas su tuo susijusias paslaugas. Šioje dalyje nurodytą informaciją bendrojo naudojimo objektų valdytojas turi teikti ir tais atvejais, kai elektros energijos tiekimą bendroms reikmėms užtikrina garantinis elektros energijos tiekėjas ar visuomeninis tiekėjas.“

3. Papildyti 61 straipsnį 8 dalimi:

„8. Vartotojai už elektros energiją bendroms reikmėms, elektros energijos persiuntimą ir kitas su tuo susijusias paslaugas atsiskaito su bendrojo naudojimo objektų valdytoju.“

29 straipsnis. 61¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 61¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„61¹ straipsnis. Vartotojo dalyvavimas telkiant elektros energijos paklausą

1. Vartotojas turi teisę pirkti ir (ar) parduoti elektros energijos paslaugas, įskaitant dalyvavimą telkiant elektros energijos paklausą, kai tai nėra susiję su vartotojui pagal su nepriklausomu tiekėju sudarytą elektros energijos tiekimo sutartį teikiama elektros energijos tiekimo paslauga. Vartotojas, nusprendęs dalyvauti telkiant elektros energijos paklausą, ir pagal telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimties nustatymo tvarkos apraše ir (ar) prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nustatytus reikalavimus įsirengęs arba po sutarties pasirašymo su paklausos telkėju įsirengsiantis tam tinkamą elektros išmanųjį apskaitos prietaisą ir (ar) skirtąjį matuoklį, sudaro sutartį su paklausos telkėju dėl paklausos telkimo paslaugų elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Vartotojas turi teisę sudaryti tokią sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju arba su tiekėju, kuris vartotojui tiekia elektros energiją, kaip nurodyta šio įstatymo 41 straipsnio 4 dalyje. Sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju vartotojas gali sudaryti be tiekėjo, kuris vartotojui tiekia elektros energiją, sutikimo.

2. Gaminantis vartotojas gali dalyvauti telkiant elektros energijos paklausą tik pasirinkęs grynojo atsiskaitymo schemą.

3. Paklausos telkėjas, prieš sudarydamas sutartį su vartotoju, privalo informuoti vartotoją apie jam siūlomos pasirašyti sutarties nuostatas ir sąlygas.

4. Paklausos telkėjas, ketindamas sudaryti arba nutraukti sutartį su vartotoju, prieš 2 savaites apie tai raštu privalo pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai.

5. Vartotojo ir paklausos telkėjo sutartyje dėl paklausos telkimo turi būti numatyta:

1) informacija apie iki šios sutarties sudarymo vartotojui (ar vartotojo objekte) įrengtus apskaitos prietaisus ir skirtuosius matuoklius, naudojamus paklausos telkime;

2) informacija, ar dėl sutartyje numatytų teikti paklausos telkimo paslaugų bus įrengiamas skirtasis matuoklis, taip pat jo įrengimo sąlygos, o jeigu toks yra ir (ar) tokio matuoklio įrengti nereikia, nuostatos, kad skirtųjų matuoklių pakanka;

3) atsakomybė ir atsiskaitymas už skirtųjų matuoklių įrengimą, jeigu skirtieji matuokliai bus įrengti po sutarties sudarymo;

4) teisė į skirtųjų matuoklių nuosavybę vykdant sutartį ir (ar) jai pasibaigus;

5) sąlyga, kad vartotojo prašymu paklausos telkėjas neatlygintinai pateikia vartotojui informaciją apie sutelktą vartotojo paklausos pokytį ir, kai taikoma, informaciją apie į elektros tinklus patiektą ir parduotą elektros energiją. Vartotojas dėl tokios informacijos pateikimo turi teisę kreiptis į paklausos telkėją pasibaigus kiekvienam vartotojo ir paklausos telkėjo sutartyje numatytam atsiskaitymo laikotarpiui;

6) paklausos telkėjo prieigos teisė prie telkime dalyvaujančio vartotojo skirtųjų matuoklių duomenų.

6. Šiame straipsnyje nurodytos teisės vartotojams suteikiamos jų nediskriminuojant išlaidų, pastangų ir (ar) laiko požiūriu. Tiekėjai neturi teisės taikyti vartotojams diskriminacinių techninių ir (ar) administracinių reikalavimų, procedūrų ir (ar) įkainių, nepaisant to, ar vartotojai yra sudarę sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju, ar nėra sudarę.

7. Vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį su paklausos telkėju, įskaitant telkėjo pakeitimą šio įstatymo 47 straipsnio 2 dalyje ir 49 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatyta tvarka ir sąlygomis.“

30 straipsnis. Įstatymo papildymas 61² straipsniu

Papildyti Įstatymą 61² straipsniu:

„61² straipsnis. Paklausos telkėjų dalyvavimo elektros energijos rinkoje principai

1. Paklausos telkimas, be kita ko, vykdomas paklausos telkėjams teikiant prekybos pasiūlymus perdavimo sistemos operatoriui ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriui.

2. Prekybos pasiūlymų teikimo perdavimo sistemos operatoriui principai:

1) prekybos pasiūlymai perdavimo sistemos operatoriui teikiami dėl papildomų paslaugų;

2) paklausos telkimo sąlygos teikiant prekybos pasiūlymus dėl balansavimo paslaugų nustatomos balansavimo paslaugų teikimo sutarties (balansavimo paslaugų teikėjams taikomų nuostatų ir sąlygų) ir atsiskaitymo už disbalansą sutarties (už balansą atsakingoms šalims taikomų nuostatų ir sąlygų) standartinėse sąlygose;

3) paklausos telkimo sąlygos teikiant prekybos pasiūlymus dėl su dažnio reguliavimu nesusijusių papildomų paslaugų, nustatomos perdavimo sistemos operatoriaus prekybos su dažnio reguliavimu nesusijusiomis papildomomis paslaugomis tvarkos apraše.

3. Prekybos pasiūlymų teikimo skirstomųjų tinklų operatoriui principai:

1) prekybos pasiūlymai teikiami dėl lankstumo paslaugų;

2) paklausos telkimo sąlygos teikiant prekybos pasiūlymus dėl lankstumo paslaugų nustatomos prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše.

4. Atsiskaitant už tinklų operatoriams suteiktas paslaugas, kai buvo telkiama paklausa, pradinės paklausos pokytis skaičiuojamas naudojant išmaniųjų apskaitos prietaisų ir (ar) skirtųjų matuoklių duomenis. Šie duomenys naudojami pagal tokiems duomenims tvarkyti taikomus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos, tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#) (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), kitų Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų nustatytus reikalavimus ir tinklų operatorių parengtas asmens duomenų tvarkymo ir saugumo užtikrinimo taisyklės.

5. Remiantis Metrologijos įstatymo nuostatomis, skirtųjų matuoklių techniniai, funkciniai ir sąveikumo reikalavimai nustatomi energetikos ministro įsakymu tvirtinamose elektros įrenginių įrengimo bendrosiose taisyklėse.

6. Skirtieji matuokliai įrengiami ir (ar) patikrinami telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimties nustatymo tvarkos apraše ir (ar) prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše nustatyta tvarka, atskiru asmens, ketinančio dalyvauti vykdant paklausos telkimą, prašymu. Tuo atveju, kai skirtuosius matuoklius įrengia tinklų operatoriai, asmuo, ketinantis dalyvauti paklausos telkime, atlygina įrengimo ir eksploataavimo sąnaudas elektros įrenginių įrengimo bendrosiose taisyklėse nustatyta tvarka.

7. Paklausos telkėjo ir tinklų operatoriaus susitarime nurodomas pradinę elektros energijos paklausą skaičiuojantis asmuo, kuris apskaičiuoja pradinę elektros energijos paklausą pagal:

1) perdavimo sistemos operatoriui suteiktą ir jam tvirtinti pateiktą papildomų paslaugų kiekį, vadovaudamasis telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimties nustatymo tvarkos aprašu;

2) skirstomųjų tinklų operatoriui suteiktą ir jam tvirtinti pateiktą lankstumo paslaugų kiekį, vadovaudamasis prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašu.

8. Paklausos telkėjas, kuris dalyvauja telkiant paklausą, per tą patį disbalanso laikotarpį su tais pačiais vartojimo ir (ar) gamybos įrenginiais gali teikti pasiūlymus tik viename elektros energijos rinkos segmente.

9. Perdavimo sistemos operatorius ir skirstomųjų tinklų operatorius keičiasi informacija apie paklausos telkėjų telkiamus vartotojų objektus ir (ar) elektros energijos gamybos įrenginius, vadovaudamiesi reguliavimo apkrova tinklo kodekse nustatyta tvarka.

10. Perdavimo sistemos operatorius ir skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę gauti duomenis iš skirtųjų matuoklių. Duomenų mainų sąlygos nustatomos perdavimo sistemos operatoriaus rengiamame telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimties nustatymo tvarkos apraše ir skirstomųjų tinklų operatoriaus rengiamame prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos apraše.“

31 straipsnis. 61² straipsnio pakeitimas

Papildyti 61² straipsnį 11 dalimi:

„11. Kai dėl paklausos telkėjo tinklų operatoriui suteiktos paklausos telkimo paslaugos kitas rinkos dalyvis ar to rinkos dalyvio už disbalansą atsakinga šalis patiria sąnaudų, šios sąnaudos kompensuojamos Tarybos nustatyta tvarka. Tokios finansinės kompensacijos dydis turi būti pagrįstas

sąnaudų, kurias patiria telkiant paklausą dalyvaujančių vartotojų tiekėjai arba tiekėjų už disbalansą atsakingos šalys, ir kurios patiriamos tuo metu, kai buvo aktyvuotas paklausos telkėjo pasiūlymas, dydžiu, ir negali jų viršyti. Dėl tokios finansinės kompensacijos neturi būti sudaromos kliūtys patekti į rinką paklausos telkimu užsiimantiems rinkos dalyviams, arba kliūtys tinklų operatoriams užsitikrinti reikalingas lankstumo paslaugas. Nustatant kompensacijos apskaičiavimo metodą, įvertinama nepriklausomų telkėjų kitiems rinkos dalyviams teikiama nauda. Tarybos tvirtinamame kompensavimo dėl elektros energijos paklausos telkimo aktyvavimo tvarkos apraše nustatoma kompensacijos apskaičiavimo tvarka, subjektai, atsakingi už kompensacijos apskaičiavimą, duomenų, reikalingų kompensacijos apskaičiavimui pateikimo ir (ar) apsikeitimo tvarka, kompensacijų mokėjimo ar įskaitymo tvarka.“

32 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 67 straipsnio 7 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) vartotojai, siekiantys prijungti elektros įrenginius terminuotam laikotarpiui, taip pat siekiantys prijungti elektros įrenginius kilnojamosiuose daiktuose ar laikinuosiuose statiniuose, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį. Jeigu elektros įrenginys yra įkrovimo prieiga, jos prijungimui prie elektros tinklų nebuvo suteikta parama iš valstybės biudžeto ar Europos Sąjungos lėšų ir ji įregistruojama Viešai prieinamų įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje, skirstomųjų tinklų operatorius energetikos ministro nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuoja įkrovimo prieigos prijungimą organizavusiam asmeniui 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus įrengimo sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuoto ir Tarybos patvirtinto įkainio;“.

2. Pakeisti 67 straipsnio 7 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) vartotojai, siekiantys pirmą kartą prijungti elektros įrenginius statiniuose, kuriems elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo momentu leidimas statyti naują statinį nėra privalomas, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį. Jeigu vartotojas per 3 metus nuo prijungimo paslaugos užbaigimo pateikia skirstomųjų tinklų operatoriui statinio ar nebaigto statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registro informacinėje sistemoje išrašą, skirstomųjų tinklų operatorius šiam vartotojui Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuoja 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuoto ir Tarybos patvirtinto įkainio; tuo atveju, kai prijungiami pažeidžiamo vartotojo elektros įrenginiai, – 80 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuoto ir Tarybos patvirtinto įkainio. Vartotojai, kurie kreipdamiesi dėl prijungimo paslaugos suteikimo pateikia skirstomųjų tinklų operatoriui statinio ar nebaigto statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registro informacinėje sistemoje išrašą, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, pažeidžiami vartotojai – 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį;“.

33 straipsnis. 69 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 69 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Nustatydama viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba, vadovaudamasi Reglamento [\(ES\) 2019/943](#) 18 straipsnio nuostatomis, skatina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorius užtikrinti ekonomiškai efektyviausią savo tinklų eksploatavimą ir plėtrą, siekiant nustatytą nacionalinės energetikos politikos strateginių tikslų įgyvendinimo. Taip pat Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, taip pat plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą, energijos kaupimą, papildomų ir lankstumo paslaugų panaudojimą, skatinti elektros energijos rinkos integraciją, atsinaujinančių išteklių energijos integravimą, visuomenės informavimą,

susijusį su nacionalinės energetikos politikos strateginiais tikslais, lankstųjį prijungimą ir tiekimo saugumą, bei remti susijusius mokslinius tyrimus, skatinti efektyvias ir laiku vykdomas investicijas, įskaitant sprendimus, kaip optimizuoti esamą tinklą ir pagrįstas išankstines perspektyvos investicijas. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.“

2. Pakeisti 69 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje įregistruotiems ūkininkų ūkiams, kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus yra lygus 14 ekonominio dydžio vienetų arba mažesnis, taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai kaip buitiniams vartotojams.“

3. Pakeisti 69 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Ūkininkų ūkių registro informacinėje sistemoje įregistruotiems ūkininkų ūkiams, kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus yra lygus 14 ekonominio dydžio vienetų arba mažesnis, taikomos tokios pačios elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir tarifai kaip buitiniams vartotojams.“

4. Pakeisti 69 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Žemės ūkio veiklos subjektams, kurių žemės ūkio valdos įregistruotos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro informacinėje sistemoje ir kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliktus skaičiavimus yra didesnis negu 14 ekonominio dydžio vienetų, ir pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams), gaunančioms (gaunantiems) elektros energiją iš žemos įtampos elektros tinklų, atitinkamo tarifo galios dedamoji taikoma tik rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėnesiais.“

5. Pakeisti 69 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Bendrojo naudojimo objektų valdytojams, perkantiems elektros energiją mėgėjų sodo sklypų, gyvenamųjų pastatų (vienbučių, dvibučių, daugiabučių ir socialinės grupės – bendrabučių), negyvenamųjų transporto grupės – garažų pastatų, kai pastatas skirtas transporto priemonėms laikyti, pasaugoti ir (ar) remontuoti, neteikiant paslaugų, savininkų bendroms reikmėms, taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai, kaip buitiniams vartotojams.“

6. Pakeisti 69 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Bendrojo naudojimo objektų valdytojams, perkantiems elektros energiją mėgėjų sodo sklypų, gyvenamųjų pastatų (vienbučių, dvibučių, daugiabučių ir socialinės grupės – bendrabučių), negyvenamųjų transporto grupės – garažų pastatų, kai pastatas skirtas transporto priemonėms laikyti, pasaugoti ir (ar) remontuoti, neteikiant paslaugų, savininkų bendroms reikmėms, taikomos tokios pačios elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir tarifai, kaip buitiniams vartotojams.“

7. Pakeisti 69 straipsnio 15 dalį ir ją išdėstyti taip:

„15. Bendruomeninėms organizacijoms ir asociacijoms, perkančioms elektros energiją iš žemos įtampos elektros tinklų savo dalyvių fizinių asmenų poreikiams, nesusijusiems su verslu ar profesija, tenkinti, ir kurių steigimo dokumentuose nurodyta veikla nėra susijusi su verslu ar profesija, jų prašymu taikomos tokios pačios elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir tarifai kaip ir buitiniams vartotojams. Bendruomeninės organizacijos ir asociacijos kartu su prašymu taikyti

elektros energijos persiuntimo paslaugos kainas ir tarifus kaip ir buitiniams vartotojams turi pateikti garantiniam elektros energijos tiekėjui, tiekėjui ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriui bendruomeninės organizacijos ir asociacijos steigimo dokumentų kopijas ir dokumentus, patvirtinančius objekto, kuriame vartojama elektros energija, valdymą nuosavybės ar kita teise.“

34 straipsnis. 73² straipsnio pakeitimas

Pakeisti 73² straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„73² straipsnis. Elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo pajėgumų plėtotojų patikra

Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos stabilumą ir saugumą, kai šioje sistemoje planuojami plėtoti elektros energijos gamybos ir energijos kaupimo pajėgumai, galintys daryti reikšmingą įtaką jos veikimui, tai yra, kai gamintojas ar energijos kaupimo įrenginio savininkas sudaro ketinimų protokolą dėl elektros energijos gamybos įrenginių ir (ar) energijos kaupimo įrenginių prijungimo, kai prijungimo taške numatoma leistina generuoti galia yra ne mažesnė kaip 50 MW ir pateikia prievolių įvykdymo užtikrinimą atitinkamai šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje ar 48² straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai sudaromas ketinimų protokolą dėl Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje planuojamų plėtoti elektros gamybos įrenginių prijungimo, turi būti įsitikinta, kad elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumų plėtotojas atitinka nacionalinio saugumo interesus. Elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumų plėtotojų patikra taip pat gali būti atliekama pakartotinai bet kuriuo metu ketinimų protokolo galiojimo laikotarpiu šio įstatymo 22 straipsnio 9⁴ dalyje, 48² straipsnio 20 dalyje ar kitais Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme numatytais atvejais. Kai atlikus Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatytus veiksmus priimamas sprendimas, patvirtinantis, kad elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumų plėtotojas neatitinka nacionalinio saugumo interesų, laikoma, kad toks asmuo netenka teisės plėtoti elektros energijos gamybos ar energijos kaupimo pajėgumus, o nuo tokio sprendimo įsigaliojimo momento ketinimų protokolą netenka galios dėl gamintojo ar energijos kaupimo įrenginio savininko kaltės be atskiro įspėjimo, o tinklų operatorius pasinaudoja prievolių įvykdymo užtikrinimu atitinkamai šio įstatymo 21¹ straipsnio 5 dalyje ar 48² straipsnio 17 dalyje nustatyta tvarka.“

35 straipsnis. 76 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 76 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Taryba, bendradarbiaudama su kitų valstybių narių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis elektros energetikos sektoriuje, užtikrina, kad bendroji paskirstymo platforma, veikianti pagal Reglamentą [\(ES\) 2016/1719](#), Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas (ENTSO-E), veikiantis pagal Reglamentą [\(ES\) 2019/943](#) (toliau – Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklas), ir skirstomųjų tinklų operatorių Europos Sąjungoje organizacija, veikianti pagal Reglamentą [\(ES\) 2019/943](#), vykdytų Reglamente [\(ES\) 2019/943](#), tinklo kodeksuose ir gairėse, kituose Europos Sąjungos reglamentuose ir (ar) kituose teisės aktuose, įskaitant teisės aktus, reglamentuojančius tarpvalstybinius santykius, taip pat Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros privalomuose sprendimuose nustatytas pareigas, ir konsultuojasi su nurodytomis institucijomis siekdama kartu nustatyti atvejus, kai šios organizacijos nevykdo joms priskirtų pareigų. Jeigu nacionalinėms reguliavimo institucijoms nepavyksta susitarti per 4 mėnesių laikotarpį nuo konsultacijų pradžios siekiant kartu nustatyti atvejus, kai šios organizacijos nevykdo joms priskirtų pareigų, klausimas perduodamas svarstyti Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai.“

36 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

1. Pakeisti Įstatymo priedo 17 punktą ir jį išdėstyti taip:

„17. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2018/2001](#) dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva [\(ES\) 2024/1711](#).“

2. Pakeisti Įstatymo priedo 20 punktą ir jį išdėstyti taip:

„20. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas [\(ES\) 2019/943](#) dėl elektros energijos vidaus rinkos, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2024/1747](#).“

3. Papildyti Įstatymo priedą 22 punktu:

„22. 2023 m. birželio 6 d. Komisijos įgyvendinimo Reglamentas [\(ES\) 2023/1162](#) dėl sąveikumo reikalavimų ir nediskriminacinių bei skaidrių prieigos prie matavimo ir suvartojimo duomenų procedūrų.“

37 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnio 5 dalį, 4 straipsnio 5 ir 6 dalis, 5 straipsnio 1 dalį, 6, 12, 21, 26, 28, 31 straipsnius, 32 straipsnio 2 dalį ir 33 straipsnio 2–7 dalis, įsigalioja 2025 m. lapkričio 1 d.

2. Šio įstatymo 4 straipsnio 5 ir 6 dalys, 21 ir 31 straipsniai įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.

3. Šio įstatymo 26 straipsnis įsigalioja 2025 m. spalio 1 d.

4. Šio įstatymo 28 straipsnis ir 33 straipsnio 5 dalis įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.

5. Šio įstatymo 33 straipsnio 3, 6 ir 7 dalys įsigalioja 2030 m. sausio 1 d.

6. Energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2025 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies, 4 straipsnio 4 dalies, 8 straipsnio 2 dalies, 9, 13, 17, 25, 33 straipsnio 1 dalies, 34 straipsnio įgyvendinamuosius teisės aktus.

7. Energetikos ministras iki 2025 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo 26 straipsnio įgyvendinamuosius teisės aktus.

8. Energetikos ministras ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2025 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 4 straipsnio 5 dalies, 21 ir 31 straipsnių įgyvendinamuosius teisės aktus.

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir energetikos ministras iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 28 straipsnio įgyvendinamuosius teisės aktus.

10. Energetikos ministras iki 2029 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 33 straipsnio 3, 6 ir 7 dalių įgyvendinamuosius teisės aktus.

11. Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius (toliau – perdavimo sistemos operatorius), įgyvendindamas šio įstatymo 10 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio nuostatas, rengia telkiant perdavimo sistemos operatoriui suteiktų paslaugų apimtį nustatymo tvarkos aprašą ir piko mažinimo produktų įsigijimo tvarkos aprašą, kuriuos pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai tvirtinti iki 2025 m. rugsėjo 30 d.

12. Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius (toliau – skirstomųjų tinklų operatorius), vadovaudamasis šio įstatymo 15 straipsnyje išdėstyto Elektros energetikos įstatymo 40¹ straipsnio 2 dalies nuostatomis, parengia prekybos lankstumo paslaugomis tvarkos aprašą, kurį pateikia Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai tvirtinti iki 2025 m. rugsėjo 30 d.

13. Iki 2025 m. spalio 31 d. su elektros tinklų naudotoju sudarytoms ir nebaigtoms vykdyti prijungimo paslaugos sutartims taikomos sutarties sudarymo metu galiojusios Elektros energetikos įstatymo nuostatos.

14. Šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies nuostatos netaikomos nepriklausomų elektros energijos tiekėjų su buitiniiais elektros energijos ir nebuitiniais elektros energijos vartotojais iki 2025 m. spalio 31 d. dienos sudarytoms sutartims.

15. Iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytos datos pradėtos ir nebaigtos vykdyti vertinimo, ar ketinimų protokolą siekiantis pasirašyti asmuo atitinka nacionalinio saugumo interesus, procedūros, baigiamos vykdyti pagal iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytos datos galiojusį teisinį reguliavimą.

16. Iki 2025 m. spalio 31 d. pateiktiems buitinių elektros energijos vartotojų prašymams dėl nuostolių kompensavimo taikoma prašymo pateikimo metu galiojusi Elektros energetikos įstatymo 46³ straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygos.

17. Jeigu iki 2026 m. gruodžio 31 d. bendrojo naudojimo objektų valdytojas sudarė sutartis su elektros energijos tiekėju, elektros energijos gamintoju ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi (išskyrus atvejus, kai atskira elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma), tai bendrojo naudojimo objektų valdytojui iki sudarytos sutarties galiojimo pabaigos pakartotinai nereikia priimti sprendimų dėl elektros energijos tiekėjo ar elektros energijos gamintojo pasirinkimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas